

TÜRKÇENİN MATEMATİĞİ OKULU 9.SINIFLAR
2.DÖNEM 1. TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI YAZILI SORULARIDIR.

ADI:
SOYADI:
ALDIĞI NOT:

1) Aşağıdaki tabloda verilen kalıp sözlerin masalın hangi bölümünde yer aldığını sözlerin altındaki boşluklara yazınız.

*Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine.	* Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, köyün birinde...	*Az gittim uz gittim, dere tepe düz gittim, bir de baktım ki bir arpa boyu yol gitmişim.
*Gökten üç elma düştü, biri benim ağzıma, biri masal söyleyenin ağzına, biri de Korkut'un büyük annesine...	* Pireler berber iken develer tellal iken...	

2) *Şeyhî'nin yazdığıadlı eser Türk edebiyatında ilk fabl örneğidir.

*

*Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir.

* Hint edebiyatında adlı eser ile Beydeba'nın yazdığıDoğu'daki ilk masal/fabl örnekleridir.

* Türk halk masalları bir özellik gösterir yani söyleyeni belli değildir.

* Dinleyiciyi masalın olağanüstü dünyasına alıştırmak için söylenen kısmına..... denir.

* Masalarda ve fabllarda dil işlevde kullanılır.

* Masalarda belirli davranışlar sergileyen,zihniyeti ve çevreyi temsil eden, benzerleri diğer eserlerde de bulunan kalıplaşmış kahramanlara denir.

3) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle doldurunuz.

a) Yaşanmış ya da yaşanması mümkün olan olay veya durumların kişi, yer ve zamana bağlı olarak okuyucuda heyecan ve zevk uyandıracak şekilde anlatıldığı uzun edebî türe denir.

b) Roman türünün ilk örneği, İspanyol yazar Cervantes'in XVII. yüzyılın başlarında yayımlanan adlı eseridir.

c) İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fransız yazar Fenelon'dan çevirdiği; ilk yerli roman ise Şemsettin Sami'ninadlı eseridir.

ç) Türk romanı, teknik açıdan güçlenmiş; , roman türünün Batılı anlamdaki ilk örneklerini vermiştir.

4) Bir gün Rüzgâr Güneş'le konuşuyormuş.

– Ben senden daha güçlüyüm, demiş.

– Öyle mi, demiş Güneş.

– Elbette, demiş Rüzgâr.

– Bunu sana göstereceğim.

Bak şu aşağıdaki yaşlı adamı görüyor musun?

Güneş eğilip bakmış.

– Görüyorum diye cevap vermiş.

Rüzgâr gururla:

– Gör bak, onun ceketini çıkaracağım diye konuşmuş.

Güneş: – Peki o zaman, demiş. Haydi dene bakalım.

Sonra bulutların arkasına çekilmiş.

Merakla Rüzgâr'ı izlemeye başlamış.

Rüzgâr bütün şiddetiyle esmiş.

O estikçe yaşlı adam üşümüş.

Üşüdükçe paltosuna sarılmış.

Rüzgâr buna öfkelenmiş.

Daha da şiddetli esmiş.

Bu kez adam paltosunu daha sıkı tutmuş.

O ne kadar şiddetli estiye adam da paltosuna o kadar çok sarılmış.

Çünkü çok üşüyormuş.

Rüzgâr sonunda pes etmiş.

Bu kez sıra Güneş'e gelmiş.

Güneş bulutların arkasından çıkmış.

Yaşlı adama sıcacık gülümsemiş.

Yeryüzünü iyice ısıtmış.

Adam pek sevinmiş.

Yeryüzü ısındıkça adam da ısınmış.

O da gülümsemeye başlamış.

Artık paltoya ihtiyacım kalmadı diye düşünmüş.

Ve paltosunu çıkarmış.

Güneş Rüzgâr'a dönerek: – Gördün mü, demiş. Nazik olanlar zorbalardan her zaman daha güçlüdür.

Yukarıdaki parça hangi metin türünden alınmıştır, metinden örnekler vererek açıklayınız.

5) Bir varmış bir yokmuş, Allah'ın kulu çokmuş. Develer tellal iken, pireler berber iken, ben anamın beşiğini tıngır mıngır salları iken bir memleketin birinde bir padişah varmış. Bu padişahın da darıdünyada bir tek oğlu varmış. Padişah; oğlunun üstüne öyle bir titrer, öyle bir titremiş ki esen yelden, uçan kuştan sakınır, gözünden gözüne vermezmiş. Gel zaman git zaman şehzademiz büyümüş, boy atmış, yiğitlerden yiğit olmuş ama dünya bu, yiğidin başına yazılan gelir; gelir ya kim bilir yazan neler yazmış! "Ya bu da ötekiler gibi dalından uçup giderse!" Bu kuruntu ile padişah dünü günü yitirmiş, kendini yiyip bitirmiş. Bir gün yine içinden alıp verirken "Ne diye yağmur yağmadan sele gidiyorum, hele bir yıldızına baktırayım." diye düşünüp akşamın bir vaktinde çağırılmış müneccimbaşını!

Yukarıdaki metin hangi edebi türden alınmıştır, metinden örnekler vererek açıklayınız.

6) Bir eşek var idi za'if ü nizâr
Yük elinden katı şikeste vü zâr

Gâh odunda vü gâh suda idi
Dün ü gün kahr ile kısuda idi

Ol kadar çeker idi yükler ağır
Ki teninde tü komamışdı yağır

Bir eşeğin başından geçenlerin alegorik bir dille anlatıldığı bu parça hangi sanatçıya aittir?

7) Hemşire kendini hâlâ eski devirlerde zannediyor. Kıyafetler gibi ruhlar da değişti. Büyüklere eski itaat, eski hürmet nerede, kimde var? Bizim gördüğümüz terbiyedeki insanlarla şimdi alay ediyorlar. Belki hakları da var. Her eski şey biraz acayıptır, çocuklarımızın çocuklarını kendimize uydurmaya çabalamak ne beyhude! Onlar, her şeyden evvel, zamanın icaplarına uymaya mecburdurlar.

Üniversitenin
çimlerine
uzanmak yakın,
meşaleleri yakın.

Bu parçada aşağıdaki
çatışma türlerinden
hangisinin örneği vardır?

YAZIM KURALLARI Bitişik ve Ayrı Yazılan Birleşik Kelimeler

Kural-1

Bütün kelime grupları ayrı yazılır. (Eğer iki kelime yan yana gelip yeni bir anlam oluşturmazsa bu kelimeler ayrı yazılır.)

- * Rüzgârların kanyonlarda ısıklık çaldığı **gün batımları** insanın içine dokunurdu.

↓
Bir günün batışı anlatılmaktadır, o hâlde ayrı yazılır.

- * Anadolu'yu **ana yurt** saymaya topraklarımızın tarihini anlamaya başladık.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Arkadaşları onu yine **saf dışı** bıraktı.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Sahilde yakaladığı **dülger balığı** ağa takılmamak için çok çaba sarf etti.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Bakkalda gördüğüm **yazar kasa** artık iyice eskimişti.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Sindirim, besinlerin **yapı taşlarına** ayrılması durumudur.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Çocuk **düşe kalka** büyür, bunu unutma.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Öğretmenin seninle **yüz yüze** görüşmek istiyor, sana söyleyecekleri varmış.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

- * Bu biyografiyi yazarla **bire bir** görüşerek yazdı.

↓
K+K=YENİ ANLAM YOKTUR. O hâlde ayrı yazılır.

Üniversitenin
çimlerine
uzanmak yakın,
meşaleleri yakın.

Kural-2

Kelimelerden her ikisi de anlamını kaybederek birleşirse %100 bitişik yazılır.

- * Olayları **oldubittiye** getirmede üstüne yok.
- * **Günebakan** çiçeği papatyagiller ailesinin bir üyesidir.
- * Çemberin herhangi bir noktasıyla merkezini birleştiren doğru parçasına **yarıçap** denir.
- * Şehrin **altyapısının** sağlam olduğu söylendi.
- * Yaptığı **alinazik** herkes tarafından beğenildi.
- * Annemin bahçesini **akşamsefaları** şenlendirmişti.

- * **Kadirbilirlik** uygarlığın şaşmaz koşullarından biri.
- * Son **yüzyıl** içinde bizi bu hâlden kurtarmak isteyen hiçbir davranış şifa getirmedir.
- * Oyuncular arasında **hırgür** eksik olmaz ama her şey sonunda tatlıya bağlanır.
- * Çok **güngörmüşlüğünüz** var söyleyin bakalım, ben ne yapayım?

Günün Sorusu

-motosiklet -motosiklet doğrusunu yorumlara yazın bakalım.

- * Birkaç gün önce bir muhalebicide yediğim **kazandibinin** tadı hâlâ damağımda.

↓
K+K=YENİ ANLAM

- * En sevdiğim tatlı **tavukgöğsüdür.**

↓
K+K=YENİ ANLAM

- * Saçlarını **atkuyruğu** yapınca yüzü gözü açılmıştı.

↓
K+K=YENİ ANLAM

- * Türk insanının **sağduyusu**, temiz yüreği hiç kimsede yoktur.

↓
K+K=YENİ ANLAM

- * Çalınan telefonum bulunduktan sonra hâkimin takdiriyle dava **bilirkişiye** gitti.

↓
K+K=YENİ ANLAM

- * Z kuşağı arasında **özçekim** oldukça popüler.

↓
K+K=YENİ ANLAM

ZAMİR UYGULAMALARI

- Aşağıdaki cümlelerde geçen zamirleri bularak türlerini işaretleyiniz.

CÜMLELER	KİŞİ ZAMİRİ	İŞARET ZAMİRİ	BELGİSİZ ZAMİR	SORU ZAMİRİ	DÖNÜŞLÜLÜK ZAMİRİ
Bir insanı tanımak için onun kendisini nasıl savunduğuna bakmak gerekir!					
İnsanlar nefret etmeyi öğrenebiliyorsa onlara sevmeyi de öğretebiliriz.					
Eğer kutsal denecekse kutsal olan anne-baba değil, anne babalıktır; onlar sadece insan!					
Mükemmeli arayış, ona ulaşmak ya da onu bulmak için değildir; onu ararken kemale ermek içindir.					
Bencillik, insanın kendisine köleliğidir!					
Herkes dünyayı değiştirmeyi düşünür ama kimse kendini değiştirmeyi düşünmez.					
Üç çeşit doğru vardır: Benim doğrum, senin doğrun ve doğru.					
Duyguların seni kandırabilir.					
Bize sözlerimizden çok yüreğimizden anlayan gerek.					
Kendiniz olun.					
Fazlasını olmaya çalışırsanız, bir hiç olursunuz.					
Bazen sesini duyurman için susman gerekir.					
Sonu gelmeyen bu başkalarını kırmamaya çalışma alışkanlığından, vazgeçmeliyim artık.					
Bir şehir kadar kalabalıktır bazılarının yalnızlığı.					
Şu öğüdü veriyorum sana: Başkasıyla gelen mutluluk, başkasıyla gidecektir! Sana ait olan seni bulur.					